

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی
مدیریت امور نخبگان و دانشجویان استعداد درخشان

دوازدهمین المپیاد علمی دانشجویان پزشکی سراسر کشور
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شپوه نامه حیطه استدلال بالینی

۱۳۹۹

تهیه و تنظیم: کمیته علمی حیطه استدلال بالینی یازدهمین المپیاد دانشجویان پزشکی کشور

شیوه نامه برگزاری آزمون گروهی اول

حیطه استدلال بالینی

کاربرگ معرفی آزمون گروهی اول	
دوازدهمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور	
نام حیطه:	استدلال بالینی
موضوع آزمون:	استدلال بالینی در پاندمی کووید ۱۹
محصول مورد انتظار از فراگیران:	پروژه در قالب معرفی کیس بالینی
قالب مورد انتظار برای گزارش محصول:	مطابق آنچه در متن این شیوه نامه ارائه شده است فایل word و PDF (هر دو بارگزاری شود) فونت: Times New Roman /B-Nazanin (بزرگی قلم: ۱۲)

تهیه و تنظیم: کمیته علمی حیطه استدلال بالینی دوازدهمین المپیاد دانشجویان پزشکی کشور

مرحله اول آزمون گروهی (پروژه)

امسال با توجه به پاندمی کووید ۱۹ که جنبه های مختلف آموزشی، پژوهشی و درمانی را در حیطه پزشکی تحت تاثیر قرار داده است، در جلسات برگزار شده در کمیته علمی و فنی المپیاد دانشجویان علوم پزشکی کشور تصمیم گرفتیم موضوع پروژه امسال در حیطه استدلال بالینی را مرتبط با کرونا انتخاب کنیم.

موضوع استدلال بالینی کووید ۱۹ به عنوان پروژه کارگروهی، توسط کمیته علمی حیطه تعیین شده است و از داوطلبان خواسته می شود تا ظرف مدت تعیین شده توسط دبیرخانه المپیاد پروژه خود را به شرح زیر تهیه نمایند. تیم ها می توانند از منابع مورد نیاز و راهنمایی های اعضای هیات علمی به غیر از اعضای کمیته علمی المپیاد بهره مند شوند.

موضوع و روش اجرای پروژه:

موضوع پروژه استدلال بالینی بیماری کووید ۱۹ می باشد. از تیم های انتخاب شده خواسته میشود تا یک مدل از ارایه گزارش یک مورد (Case presentation) بیمار با تظاهرات کووید به صورت گام به گام تهیه کنند و ارایه نمایند. این گام ها باید به صورت تحلیل اطلاعات در هر مرحله و آزمایشات و داده های بیشتر در مرحله بعد تا رسیدن به تشخیص بیماری کووید ۱۹ ادامه یابد و در انتها راهکارهای درمانی و پیش آگهی بیمار توضیح داده شود. آزمون دهندگان باید از شکایت بیمار حین مراجعه شروع کنند این شکایات با توجه به تنوع علائم در کووید می تواند متفاوت باشد و در طی چند مرحله از علائم اولیه، تست های تشخیصی و اهمیت تست ها باید به تشخیص برسند و سپس راه کار های درمانی، پیش آگهی، پیگیری های بیمار، راه های انتقال بیماری و نیز جلوگیری از انتشار بیماری و نحوه پیشگیری از ابتلا سایرین، چالش های واکسیناسیون و ایمنی جمعی Herd immunity و بهترین روش برای جامعه ما را در انتهای کیس ارایه دهند. منابع علمی مورد استفاده باید به طور کامل (مشابه نگارش رفرنس ها در مقالات علمی در انتهای پروژه ذکر شود).

تیم های آزمون دهنده باید در زمان مشخص شده case presentation نهایی خود را به با فرمت WORD و نیز PDF با فونت فارسی B Nazanin یا انگلیسی Times New Roman و بزرگی قلم ۱۲ به دبیرخانه المپیاد ارسال نمایند. مهلت ارسال آن طبق تقویم المپیاد خواهد بود. اعضای کمیته علمی المپیاد موارد ارسالی را مطالعه و بررسی و داوری خواهند نمود.

مرحله دوم

مرحله دوم آزمون انفرادی

کلیه نفرات برگزیده در آزمون غربالگری مجاز به شرکت در این مرحله خواهند بود. دانشجویان برگزیده (۹۰ نفر) به شکل انفرادی در این آزمون شرکت خواهند کرد. در این آزمون سوالات CRP, KF, SC, Puzzle و نیز آزمون نوشتن سناریو از رشته های داخلی، زنان، کودکان و جراحی توسط اعضای کمیته علمی و داوری حیطه استدلال بالینی دوازدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور طراحی خواهد شد. داوری و تصحیح آزمون به صورت کامپیوتری و دستی و توسط داوران حیطه انجام خواهد شد. آزمون به روش کتاب باز می باشد و دانشجویان می توانند کتاب سر جلسه بیاورند اما آوردن هرگونه وسایل الکترونیک، موبایل، کامپیوتر تبلت و... سر جلسه ممنوع است.

مرحله دوم آزمون گروهی

با توجه به شرایط پاندمی کرونا نحوه برگزاری مرحله دوم آزمون گروهی متعاقباً اعلام خواهد شد.

منابع

در حیطه استدلال بالینی، موضوع المپیاد چهار درس اصلی پزشکی عمومی (داخلی، کودکان، جراحی، زنان) است، بنابراین رفرانس های معمول دوره پزشکی عمومی در این چهار رشته قابل استفاده است؛ ولی این به معنای آن نیست که سئوالات دقیقاً از متن کتب رفرانس طرح می شود.

در صورتی که نیاز به اطلاعاتی در خصوص استدلال بالینی داشتید می توانید به کتاب استدلال بالینی تألیف آقای دکتر منجمی مراجعه نمایید.

پیوست: آزمون های استدلال بالینی

خلاصه ای از نحوه طراحی آزمون های استدلالی با ذکر مثال در زیر آورده شده است:

آزمون ویژگی کلیدی (Key Features) KF

هرسؤال شامل یک سناریوی بالینی بسیار مشخص و در عین حال موجز می باشد (Pattern recognition) که از داوطلب خواسته میشود تا در مورد اقدامات تشخیصی یا درمانی بیمار تصمیماتی اتخاذ کند. با این که تعداد گزینه های درست ممکن است بیشتر از ۴ تا باشد داوطلب در هر سؤال مجاز به انتخاب حداکثر چهار گزینه از میان شانزده گزینه هست.

آزمون استدلال بالینی (Clinical Reasoning Problem) CRP

این آزمون جهت ارزیابی مهارت ساختن فرضیه های تشخیصی بوده و توانایی فراگیر را در تصمیم گیری بالینی ارزیابی می کند. آزمون شامل چند مرحله می باشد، ابتدا سناریویی مطرح می شود که نحوه طراحی آن به صورتی است که اطلاعات بیمار هر چند کامل است اما برای تشخیص نهایی کافی نبوده و چند تشخیص محتمل است. سپس ۶ گزینه تشخیصی به نحوی طراحی می شود که حداقل ۲ گزینه محتمل تر به سناریو در آن باشد و سایر گزینه ها نیز خیلی دور از ذهن نباشد و از داوطلب خواسته میشود که از میان گزینه های تشخیصی یکی را انتخاب کند و سپس داده های سناریوی سوال به صورت ۱۲ گزینه در اختیار داوطلب قرار می گیرد تا بتواند حداکثر پنج مورد را که با تشخیص انتخاب شده همخوانی دارد یا مرتبط است انتخاب کند و براساس تشخیص مورد نظر نمره مثبت (تأیید کننده تشخیص) و یا منفی (تضعیف کننده تشخیص) بدهد. در بخش بعدی مجدداً همان گزینه های تشخیصی ذکر میشود و از داوطلب خواسته میشود تشخیص مناسب دیگری را انتخاب کرده و سپس مجدداً "همان داده های سناریوی سوال به صورت ۱۲ گزینه در اختیار داوطلب قرار می گیرد تا بتواند حداکثر پنج مورد را که با تشخیص انتخاب شد همخوانی دارد یا مرتبط است انتخاب کند و براساس تشخیص مورد نظر نمره مثبت (تأیید کننده تشخیص) و یا منفی (تضعیف کننده تشخیص) بدهد. اگر تشخیص نادرست انتخاب شده باشد، هیچ نمره ای به داوطلب تعلق نخواهد گرفت.

آزمون پازل (Puzzle)

در آزمون پازل پرونده چهار بیمار درهم ریخته شده است و داوطلب تلاش می کند تا با خواندن مجدد اطلاعات مربوط به پرونده ها، آنها را دوباره مرتب کند. در این آزمون پرونده بیماران به چند قسمت شامل شکایت اصلی و بیمار فعلی (که تابلوی بالینی بسیار مشخص یک بیماری می باشد و آزمون دهنده باید با یک نگاه آن را تشخیص دهد (Pattern recognition)، سابقه پزشکی قبلی، معاینه، نتایج پاراکلینیک یا تدبیر بالینی تفکیک شده است. دانشجو باید قطعات درهم ریخته را جور کند. آزمون دهنده باید برای هر تابلوی بالینی فقط یک تشخیص انتخاب کند تا موفق شود قطعات مختلف پرونده را باهم جور کند.

آزمون Script Concordance (SCT)

این آزمون بخشی از استدلال را با تقلید از گامهای استدلال بالینی ارزیابی می نماید و بر مبنای این اصل قرار دارد که تصمیمات اتخاذ شده در فرایندهای استدلال بالینی قابل بررسی و همسویی آن با نظرات پانل خبرگان قابل اندازه گیری است. این امر ابزاری برای ارزیابی استدلال بالینی فراهم می آورد. این شکل آزمون برای ارزیابی استدلال در موقعیتهای مبهم و غیر قطعی مورد استفاده است. این موقعیتهای مکرراً در طبابت روزانه رخ میدهد. با اینحال چنین موقعیتهایی با استفاده از آزمونهای معمول به سختی قابل اندازه گیری است. جذابیت این آزمون برای متخصصین بالینی به علت تشابه کارکردهای شناختی با کارکردهایی است که مرتباً در طبابت روزانه صورت میگیرد. آزمون از سه ستون تشکیل شده است که به ترتیب با مراحل تولید فرضیه (اگر به ... فکر کنید)، جمع آوری داده (وسپس دریابید که...) و تفسیر داده (این فرضیه .... خواهد بود) مطابقت دارد. در هر سوال فرضیه اولیه (ستون اول) و یک داده جدید (ستون دوم) ارائه شده است و برای تفسیر داده ها لازم است آزمون شونده در خصوص ارتباط داده جدید با فرضیه مربوطه تصمیم گیری نماید.

آزمون سناریو نویسی

در این آزمون ۳-۵ علامت و نشانه به عنوان کلمه کلیدی در اختیار آزمون دهنده قرار می گیرد و از او خواسته می شود تا حداقل ۲ سناریو از موارد بالینی بر اساس این کلیدها بنویسد به گونه ای که همه علائم و نشانه ها در هر سناریو گنجانده شود. هر سناریو توسط حداقل دو نفر از هیأت علمی عضو تیم المپیاد به صورت جداگانه خوانده می شود و بر اساس چک لیست استاندارد به آن نمره داده میشود و سپس در مورد نقاط اختلاف در تیم علمی مورد بحث قرار گرفته تا به جمع بندی مشترک برسند. در این آزمون به استفاده از قاعده امساک، استفاده متعادل از علائم بالینی و فاکتورهای زمینه ای **Enabling conditions** تناسب تشخیص مطرح شده با سناریوی نوشته شده نمره داده می شود.

* شیوه نمره دهی در این آزمون ها در پانل خبرگان Expert panel است .